

מפתח לזיהוי הסוגים של מערכת האצות האדומיות (Rhodophyta)

1. התאלוס דמוי שלפוחיות הנישאות על עוקץ. האצות מזכירות בצורתן אשכול ענבים, גדלות במקומות מוצלים, בעיקר בחלקם העליון, המוסתר, של בורות.

שלפוחנית *Botryocladia*

1* . אצות שונות מהנ"ל. ←2.

2. התאלוס רירי ומאורך, מזכיר בצורתו תולעת או מקרונים. אצות המצויות בחלקו העליון של תחום הכרית ולעתים קרובות חשופות לאוויר.

תולענית *Nemalion*

2* . אצות שונות מהנ"ל. ←3.

3. אצות דקיקות. התאלוס מסתיים בשתי זרועות מאונקלות, דמויות צבת. אורך התאלוס קטן מ-5 ס"מ. ←4.

3* . אצות שונות מהנ"ל. ←5.

4. בהסתכלות מיקרוסקופית אפשר להבחין בזיז המצוי בין שתי הזרועות. אצות בגוונים של חום או אדום כהה, הגדלות בעיקר על השוליים הפונים לים של משטחי הגידוד.

מרכזי *Centroceras*

4* . לאורך התאלוס מבחינים בסדרות של מפרקים מעובים וצרים לסירוגין. האצה שקופה, בהסתכלות מיקרוסקופית נראים לעתים רמזים של צבע אדום במפרקים.

אצעדן *Ceramium* עמ'

5(3). האצה נראית כגוש של חוטים דקיקים, עדינים למגע. כדי לעמוד על מבנה התאלוס, יש להעזר במיקרוסקופ.

פת-דג *Polysiphonia*

5* . אצות שאפשר להבחין במבנה הכללי של התאלוס שלהן גם בלא אמצעי עזר. אצות שונות מהנ"ל.

←6.

6. אצות שעירות, רכות, המאבדות את צורתן (קורסות) כאשר מוציאים אותן מהמים. ←12.

6* . אצות גירניות או גילדניות, אצות שונות מהנ"ל. ←7.

7. אצות סחוסיות, בגוונים של ירוק-חום. בתאלוס של האצה מבחינים בציר מרכזי שממנו מסתעפים ענפים צדיים. הענפים הצדדיים דקים וקצרים יותר מהציר המרכזי. ←8.

7* . אצות שונות מהנ"ל. ←14.

8. הענפים הצדדיים נעשים צרים בקצותיהם. ←10.

8* הענפים הצדדיים מסתיימים בפטמות. ←9.

9. הפטמה פשוטה, בהסתכלות מיקרוסקופית נראות לעתים שערות במרכז הפטמה.

פטמית *Laurencia*

9* בקצה הסעיפים הצדדיים מצוי זר של בליטות שאפשר לראותן באמצעות מגדלת או מיקרוסקופ.

כונדרית *Chondria*

10(8). הציר המרכזי מכוסה בבליטות קוצניות קצרות, שאורכן כ-3 מ"מ והן פחות או יותר שוות בגודלן. אצה נפוצה מאוד, המצויה בעיקר על השוליים המרכזיים של טבלאות הגידוד, בצד הפונה אל הים. אפשר למצוא פרטים גם על טבלאות הגידוד, או בחלקם העליון של בורות.

קוצנית *Acanthophora*

10* הסעיפים הצדדיים אינם אחידים באורכם, ובדרך כלל הם ארוכים משלושה מילימטרים. ←11

11. הסתעפות הצירים המרכזיים מתחילה מבסיס הצמח. הענפים הצדדיים ישרים ומחודדים. אורך הצמח אינו עולה על 5 ס"מ.

אלסידון *Alsidium*

11* אורך התאלוס 10-20 ס"מ. לעתים קרובות מסתיימים הענפים בקצה מאונקל.

ענפית *Hypnea*

12(6). אצות דמויות שיח, בגוונים בהירים ודהויים. במיקרוסקופ אפשר לעתים לראות על פני התאלוס טבעות המכילות צבע. קוטר הענפים המרכזיים מגיע עד 1 מ"מ, הענפים הצדדיים דקים יותר. מתפתחות בעיקר בחלקם המרוחק מהים של משטחי הגידוד.

סלית *Spyridia*

12* אצות בגוון אדום או ורוד-אפור. ←13.

13. אצות בגוון אדום הנראות כצבר של פקעיות זעירות הערוכות גושים גושים. מצויות בבורות ובמשטחי הגידוד.

דסית *Dasya*

13* אצות בגוון ורוד-אפור. בסיס האצה עשוי ענפים מפותלים. סידור הענפים על הציר המרכזי (כאשר האצה טבולה במים) הוא דמוי פירמידה מרובעת. האצות אינן נחשפות לאוויר. נדירות מאוד.

אספרגון *Asparagopsis*

14(7). אצות גירניות, בדרך כלל בגוון ורוד, שהוא תוצאה של השקעת גיר. ←15.

14* אצות בעלות תאלוס שאינו צובר גיר. אצות שונות מהנ"ל. ←18.

15. אצות רקועות, היוצרות תאלוסים מעוגלים זה על ידי זה. הן מצויות בבורות ובתת-כרית, בעיקר במקומות מוצלים.

דפדפון *Lithophyllum*

15* . אצות דמויות שיח, בעלות ענפים מוארכים ומתפצלים. ←16.

16. התאלוס עשוי פרקים פרקים, משוטחים מעט. על המפרקים יושבים בין שניים לשלושה פרקים. אצה נפוצה מאוד בתת-כרית, לעתים רחוקות נחשפת לאוויר.

אלמוגנית *Corallina*

16* . אצות בעלות התפצלות דיכוטומית. אצות שונות מהנ"ל. ←17.

17. אצות בעלות מפרקים, הגדלות בתת-כרית ובאזורים מוצלים.

שברירה *Amphiroa*

17* . אצות דקיקות, נפוצות מאוד, המכסות משטחים בתחום הכרית, לעתים גם בעומק. אפיפיטיות על צמחים רבים, או צמודות לסלע, יוצרות שיחים כדוריים צפופים.

גנית *Jania*

18(14) . אצות דמויות נוצה, דהיינו הציר המרכזי והענפים הצדדיים המסתעפים ממנו נמצאים על

מישור אחד. ←19.

18* . אצות שונות מהנ"ל. ←20.

19. אצות זעירות. לעתים מכוסות בחול. אורך התאלוס מגיע עד 3 ס"מ ורוחבו, כולל הסעיפים הצדדיים, אינו עולה על 3 מ"מ.

בת-נוצה *Pterosiphonia*

19* . אצות בגוון אדום-יין, נפוצות מאוד, גדלות בגושים בחלקו העליון של התת-כרית. רוחב התאלוס מגיע עד ל-5 ס"מ. לעתים מבחינים בהסתעפויות משניות.

רב-נוצה *Pterocliadiella*

20(18) . אצות רקועות. ←21.

20* . אצות סחוסיות, גילדניות, אצות שונות מהנ"ל. ←24.

21. האצות עשויות לוחיות מעוגלות, בלתי רגולריות, צמודות לסלע במקומות מוצלים ובתת-כרית. לעתים אפשר להבחין בקווי גידול קונצנטריים על פני התאלוס. אצות בצבע אדום עז.

כוכנית *Peyssonnelia*

21* . אצות רכות ודקות. ←22.

22. אצות אדומות שאורכן מגיע עד 3 ס"מ. מבחינים בהתפצלות דיכוטומית בקצה התאלוס.

לשונית *Rhodymenia*

22* . אצות חסרות התפצלות דיכוטומית, אצות שונות מהנ"ל. ←23.

23. אצות קרומיות, דקות מאוד, כמעט שקופות, בגוון חום כהה. האצות גדלות בחלקו העליון של תחום הכרית ואף גבוה יותר, תכופות נחשפות לאוויר.

ארגמנית *Porphyra*

23*. אצות קרומיות, מתפצלות בשוליהן, בגוון אדום. קיים חשש שנעלמו מחופי הארץ.

קרומית *Halymenia*

24(20). אצות בצבע אדום עז, קצות הענפים גלולים. אצות הגדלות בבורות. ←25

24*. אצות שונות מהנ"ל. ←26

25. קצות הענפים גלולים לכיוון אחד. בת-אורן *Halopithys*

25*. קצות הענפים כפופים לאחור, בעת היבוש, האצה צובעת את הניר בצבע אדום.

קמטית *Rytiphloea*

26(24). אצה גלילית, מסועפת, קוטר הענפים הוא כמילימטר אחד והם מחודדים בקצותיהם, הענפים משולבים זה בזה ויוצרים גוש דליל שקוטרו סנטימטרים ספורים. לעתים קרובות נראות על האצה, מתחת למים, נקודות בהירות אשר נעלמות כאשר היא נחשפת לאוויר.

גולית (*Chondroclonium = Gigartina*)

26*. אצות שונות מהנ"ל. ←27

27. אצה קטנה, שאורכה פחות מ-2 ס"מ, גדלה בצפיפות על סלעים מעל לקו הגאות ולעתים קרובות חשופה לאוויר ובעלת אחיזה חזקה בסלע. קצות הענפים גליליים.

גלידנית *Gelidiella*

27*. אצות שונות מהנ"ל. ←28

28. אצה שקוטרה אינו עולה על 2 ס"מ. רוחב הענפים אינו עולה על 0.5 מ"מ, הענפים גליליים ובעלי הסתעפויות דיכוטומיות צפופות.

חוגה *Gymnogongrus*

28*. אצות שונות מהנ"ל. ←29

29. אצות בגוון אדום עז, שטוחות ובעלות הסתעפויות דיכוטומיות בלתי רגולריות. מצויות בחלקם העליון, המוסתר של בורות.

בת-צל *Schottera*

29*. אצות גליליות, גלדניות בדרך כלל בעלות הסתעפות דיכוטומית. אורכן מגיע עד 20 ס"מ ולעתים יותר. ←30

30. אצות בהירות, טעימות למאכל גם ללא בישול. בחתך רוחב מיקרוסקופי נראית במרכז המדולה שורת תאים מוארכים, קטנים יחסית מסודרים בניצב לקו החתך.

פתילה *Solieria*

* 30. אצות שונות מהנ"ל. בחתך מיקרוסקופי נראה שהתאים שבמרכז המדולה גדולים יותר מאשר התאים שבהיקפה.

אגרית (דלזיף) *Gracilaria*

